
OBSAH

PŘEDMLUVA	7
ÚVOD	
O smyslu změn	9
Poznámka k druhému vydání	18
1. K POVAZE VĚDECKOTECHNICKÉ REVOLUCE	21
1. 1. Mění se struktura a dynamika výrobních sil lidského života	22
1. 1. 1. <i>Průmyslová revoluce jako východisko</i>	22
1. 1. 2. <i>Podstata vědeckotechnické revoluce</i>	24
1. 1. 3. <i>Jednota technologických, surovinových a energetických převratů</i>	27
1. 1. 4. <i>Převraty v „subjektivní složce“ výroby a v postavení člověka v civilizaci</i>	32
1. 1. 5. <i>Změny v modelech ekonomického růstu</i>	37
1. 1. 6. <i>Nové dimenze růstu civilizace</i>	41
1. 2. Technické a sociální převraty. Vědeckotechnická revoluce a změny ve výrobních poměrech	45
1. 2. 1. <i>Sociální souvislosti technického pokroku</i>	46
1. 2. 2. <i>Vědeckotechnická revoluce a rozvoj socialismu</i>	52
1. 2. 3. <i>Imperativ růstu a světové soustavy</i>	62
1. 2. 4. <i>Vědeckotechnická revoluce a „třetí svět“</i>	70
1. 2. 5. <i>Hybné motivy vědeckotechnické revoluce</i>	74
1. 2. 6. <i>Významy a parametry ekonomie času</i>	86

1. 3. O přístup k vědeckotechnické revoluci v ČSSR	94
1. 3. 1. <i>Uzlová čára růstu</i>	95
1. 3. 2. <i>Ztráty na „lidském faktoru“ jsou nejzávažnější</i>	101
1. 3. 3. <i>Klíčové postavení nové soustavy řízení</i>	108
2. PŘEVRAKY V PRÁCI, KVALIFIKACI A VZDĚLÁNÍ	112
2. 1. Vědeckotechnická revoluce a struktura lidské činnosti	113
2. 1. 1. <i>Přeměny práce</i>	114
2. 1. 2. <i>Strukturální přesuny</i>	129
2. 1. 3. <i>Zásah do dělby práce. Potřeba univerzality</i>	135
2. 1. 4. <i>Obraty v kvalifikačním modelu</i>	141
2. 2. Vědeckotechnická revoluce a vzdělání	147
2. 2. 1. <i>Úroveň vzdělání: obrysy kulturní revoluce</i>	147
2. 2. 2. <i>Adaptace vzdělávací soustavy</i>	153
2. 2. 3. <i>Technika a vzdělání</i>	161
2. 2. 4. <i>Od výchovy k sebevýchově</i>	166
3. MODERNÍ CIVILIZACE A ROZVOJ ČLOVĚKA	170
3. 1. Vědeckotechnická revoluce mění způsob života	171
3. 1. 1. <i>Rozvoj člověka jako samostatný faktor</i>	171
3. 1. 2. <i>Změny v obsahu života</i>	177
3. 1. 3. <i>Utváření potřeb</i>	181
3. 1. 4. <i>Technika a lidské kontakty</i>	187
3. 1. 5. <i>Čas k dispozici člověku</i>	189
3. 2. Člověk v umělém prostředí	196
3. 2. 1. <i>Civilizační problémy</i>	197
3. 2. 2. <i>Kultura práce</i>	199
3. 2. 3. <i>Tvorba životního prostředí</i>	202
3. 2. 4. <i>Aplikace přírody a hledání domova</i>	207
3. 2. 5. <i>Naléhavost krásy</i>	211
3. 2. 6. <i>Osvojování prostoru a času</i>	215
3. 2. 7. <i>Technika a tělesné a duševní zdraví člověka</i>	219
3. 2. 8. <i>Účast na civilizaci a seberealizace člověka</i>	224

4. NOVÉ RYSY SPOLEČENSKÉHO VÝVOJE V OBDOBÍ VĚDECKOTECHNICKÉ REVOLUCE	233
4. 1. Věda a řízení společnosti	234
4. 1. 1. <i>Nové postavení vědy</i>	235
4. 1. 2. <i>Integrační podmínky</i>	244
4. 1. 3. <i>Strategie vědy</i>	247
4. 1. 4. <i>Atmosféra vědeckého a technického pokroku</i>	253
4. 1. 5. <i>Technika a řízení. Kybernetický model</i>	259
4. 1. 6. <i>Racionalizace informačního toku</i>	267
4. 2. Společenské a ideové problémy epochy vědy a techniky	271
4. 2. 1. <i>Vědeckotechnická revoluce a sociální vrstvení</i>	273
4. 2. 2. <i>Společenské formy a společenské vedení v období vědeckotechnické revoluce</i>	280
4. 2. 3. <i>Dynamika epochy a myšlení</i>	285
4. 2. 4. <i>Individuum v novém pohledu</i>	290
4. 2. 5. <i>Tvorba perspektiv</i>	297
4. 2. 6. <i>Vědeckotechnická revoluce a současné dějiny</i>	303
PŘÍLOHY	310
Několik námětů k zamýšlení pro praxi	310
Tabulky	321
SEZNAM LITERATURY	393